

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben háshoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahéttől az
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 197. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök, 1914 augusztus 27.

A HONVÉDSÉG.

A legfőbb hadvezetőség külön kiemelendőnek tartotta a magyar honvédség vitézségét. Följegyezték, hogy a honvédhuszárok attakkal támadták meg a lövészárokban levő ellenséget s azt onnan kiverték. Olyan bámulatos vakmerőség és olyan siker, a minőt nem tud a magyar honvéd huszárság után csinálni senki, legfeljebb — a közös hadsereghez tartozó magyar huszárság.

A honvédgyalogságot, sőt a magyar népfölkelést is a legnagyobb dicsérettel emlegetik mindenütt. Népfölkelőknek vitézségi érdemeket osztogatnak, a magyar katonai virtust a legnagyobb dicsérettel emelik ki s a közös hadsereg magyar ezredei magyar nemzetiszínű zászlók alatt mennek ütközetbe.

A honvédség magyar szelleme egyszerre meghódította a közös hadsereg magyar részét, kint, az ellenségénél pedig félelmet és rettegést kelt.

Pedig még csak most kerültek tűzbe. Nemrég jelent meg a királyi parancs, mely elrendelte, hogy a honvédség és a népfölkelés az ország határain kívül is alkalmaztassék; addig a honvédség nem kerülhetett az ellenséggel szembe, mert Magyarország, sőt Ausztria területén sincs egy szál katonája egyik ellenségnek sem. Pár nap óta lehetnek honvédeink az ellenség előtt s már is megmutatják, hogy az 1868-ban feltámasztott honvédség méltó az 1848-iki ősökre.

Valamelyik folyóirat nemrég egy képet közölt: egy csatába induló fiatal honvéddel kezetszorít egy agastyán, a 48-as honvédek egyenruhájában. Egyszerű kép, de benne van minden nagy és nemes gondolat, mely a magyar honvédséget lelkesíti. Talán nagyapát és unokát ábrázol. A nagyapó boldogan nézi unokáját, a ki megy, folytatni azt a csatát, melyet ő diadalmasan befejezni nem tudott. Az unoka pedig

a fiatalság tüzes lelkesedésével szoritja meg a nagyapó szerető kezét, mintha mondaná:

— Ne félj! én is, meg a kik ve-

lem mennek, mi valamennyien megmutatjuk az egész világnak, hogy mi is méltók tudunk lenni a honvéd névre! *

Magyar és osztrák győzelem az oroszok felett.

A németek berendezkednek Belgiumban. Angol tábornok vezeti a franciákat. Amerika Japán ellen. Győzelem minden vonalon.

Igazságos ügyünk nem végződhetik vereséggel: ezzel a biztos tudattal mentünk bele a megpróbáltatásba, mikor pedig Németországon kívül csaknem az egész világgal föl kellett vennünk a harcot. Egy hónap alatt már olyan kép bontakozott ki előttünk amely a jövőre nézve a legszebb reményekkel biztat.

Az orosz haretéren a magyar és osztrák csapatok a legszebb győzelmeket aratják egymás után. A nyugati csatatéren viszont a németek sikerei valóságos elkábitják a világot. Belgium keservesen megbánja, hogy a franciák biztatásainak beugrott és szembezállt a németekkel. A németek már fenyegetik is a belgákat, hogy viselniük kell maguktartásuk következményeit. S a következők már jelentkeznek is: a németek úgy rendezkednek be Belgiumban, mint saját otthonukban.

Egy trón odafent északon nagyon inog... épp úgy, mint egy másik délen, Nisben vagy Üszkőbben vagy már azon is tul...

Tudósítónk a következőket jelentik:

Nagy magyar és osztrák győzelem.

Lublin felé menekülnek az oroszok.

Bécs, aug. 26. **A Krassnik mellett lefolyt három napos csata tegnap a mi csapataink teljes győzelmével végződött. Az oroszokat mintegy 60 kilométer széles csata vonalon kivertük. Az oroszok fejevesztetten menekülnek Lublin felé.**

A honvédhuszárok rohama.

Bécs, aug. 25. **A bécsi lapok haditudósítói a tegnapi és tegnapielőtti orosz**

csatákról küldött jelentéseikben a legnagyobb magasztalás hangján írják honvédhuszárjainkról, a kik a hadvezetőség jelentése szerint halálmegvető vakmerőséggel rohantak a gyalogság legvédehetőbb pozíciói ellen és a legváltóságosabb pillanatokban döntő erővel csaptak le az ellenségre.

Határozott parancsuk volt, hogy a löárkokban lévő gyalogság ellen semmiféle támadást se intézzenek, de a honvédhuszárok nem voltak képesek megfékezni szilaj harci kedvüket és a fedett helyről jövő gyalogság gyilkos sortüze ellenére rácsaptak a fedett helyzetben lévő orosz gyalogságra és azt a fedett helyekről kiverték. Ez ismétellen megtörtént és a csata kimenetelére döntő jelentőséggel volt. A parancsnokok nem győzték a honvédhuszárok hősiességét magasztalni.

A kraszniki győzelem.

Budapest, aug. 26. (Saját tud. cenz. táv.) Budapest polgármestere falragaszokon hirdeti csapatainknak Krasznik melletti diadalát. **Két orosz hadtestet teljesen megsemmisítettek.** Ezek mögött négy hadtest volt kifejlődve, amelyek szintén futnak. A csata három napig tartott és mintegy hatvan kilométer széles vonalon folyt. Csapataink fényes és teljes győzelmének bizonyossága, hogy az állásaikból menekülő ellenségből 3000 foglyot ejtettek, tőlük három zászlót, husz ágyut és hét fogatos gépfegyvert elvettek. A fejevesztetten futó ellenség Lublin felé menekült. E diadalunk méltán sorakozik a németek győzelmeihez. A

polgármester végül az Isten áldását kéri fegyvereinkre.

Wekerle fia megsebesült.

Budapest, aug. 26. (Saj. tud. cenz. táv.) Wekerle Sándor volt miniszterelnök huszár-főhadnagy Géza fia, tegnap egy oroszok elleni ütközetben megsebesült, a lába tört el. Most Budapesten ápolják.

Kalis 25.000 rubel hadisarcot fizetett.

Budapest, aug. 26. (Saját tudósítónk cenz. táv.) Kalis orosz-lengyel város, mely várost a német hadsereg aug. 4-én elfoglalt, most 25.000 rubel hadisarcot fizetett. Ugyanitt a lakosság biztonságának a megvédésére lengyelekből álló polgárőrség alakult.

Az oroszok dum-dum lövedéket használnak.

Budapest, aug. 26. (Tud. cenz. táv.) A Neues Wiener Journal-nak jelentik Lembergől, hogy Kalisban egy német katona holttestében dum-dum lövedéket találtak. Ilyen lövedéget pedig a genti egyezmény szerint nem szabad használni.

Japán ellen.

Berlin, aug. 26. A lapok Ausztria-Magyarországnak azzal az elhatározásával foglalkoznak, hogy a német csapatokkal együtt küzd Csiaugtauban is és egyértelműleg dicsérik a monarchia szövetségi hűségét. A német és osztrák-magyar monarchia közös harcainak legfényesebb lapjai közé fog tartozni az, amelyre Ausztria-Magyarországnak azt a baráti elhatározását jegyzi fel, hogy a távol Keleten sem engedi szövetségét egyedül harcolni. A német, osztrák és magyar szövetség az ellenséges tüz közepette oly szilárdan áll, mint a szikla a tenger hullámai közt.

Amerika Japán ellen.

Kopenhága, aug. 26. A Politiken je-lenti: Az amerikai hajóraj elindult a Philippini-szigetek irányában.

LEVÉL A VÁRADI VÁRSÁNCBÓL.

Azt hittem, hogy elmegyek békére, könnyen
S nem nyulnak utánam aranyos szálak
Jaj vár azokra, akik a táborba
Vágyakkal és szerelmes szívvél szállnak
Érzem a vállamom szerelmes gondját:
Aranysujtásom, csókjai csillagok
Hogy is ért engem ilyen kiténtetés
Aki még csak szegény közlegény vagyok.
Most kár itt hagyni a lobogó várost
A hegyeken édes ősz veti ágyát
Haját a nap a hús Körözsbén mossa
Az édes gyümölcsöt ingyen kínálják.
Most ugy szeretnék gyáva lenni érted
És itthon maradni a te árnyékodban
Együtt pirulnék a nyomorultakkal,
De szívemben forró forradalom van.
És menni kell. Szívünk parancsra dobban
Mit tudjuk mi
Hogy a cél hol van?
Ezredek jönnek, ezredek mennek
S lent a sáncban
A szomorú lengyelek
Lesik a hirt, falják az ujságot.
Egyszer csak az egyik felkiáltott:
„Testvérek! Nézzétek! Olvassátok!
Írva van:
Hogy Lengyelország újra szabad!
Öleljétek meg minden magyart! . . .
És lángol a föld, lángol a nap
És lángot fog a szívünk
A szürke blúz alatt.
És halljuk a zenét és harsog a kürt
Ezer dobszóval és ezer torokkal

Amerikai illetékes körök kétségbevonják, hogy a japánok megtámadhatják Kiaocsaut, mert ez casus belli az Egyesült-államok számára.

A bécsi olasz nagykövet és az ujságírók.

London, aug. 26. A római lapok jelentik, hogy Avarna herceg, az olasz bécsi nagykövet római tartózkodása alkalmából vonakodott ujságírókat fogadni. Csupán annyit jelentett ki előttük:

Albert belga király menekül.

Bécs, aug. 26. Albert királynak, valamint családjának életét komoly veszedelem fenyegeti. A királyi család megmenekülésére minden előkészületet megtettek, A kikötőben két gőzös készenlétben van állandóan, hogy az uralkodót és udvarát Angliába szállítsa.

Goltz bárót az okkupált belga területek főkormányzójává nevezték ki.

Bécs, aug. 26. A Wolff-ügynökség jelenti: A belgumi okkupált területek főkormányzójává Vilmos császár Goltz báró tábornagyot nevezte ki, aki új tevékenységének megkezdésére már Belgiumba utazott.

French tábornok az északi francia csapatok főparancsnoka.

Bécs, aug. 26. (Hivatalos.) A Neue Freie Presse jelenti: Párisból Berlinbe érkezett jelentések szerint French tábornok az angol szárazföldi seregek parancsnoka az északi francia csapatoknak is főparancsnokává neveztetett ki.

A franciák helyzete.

Budapest, aug. 26. (Tud. cenz. táv.) Bud. Tud. napl. jelentik Bécsből: A francia offenzíva összeroskadt és a francia deffenzíva

— Azt hiszem, utazásom nem volt egész eredménytelen.

Olaszország Anglia ellen.

A Gazetta di Veneria jelenti: az a japán követelés, amely azt kívánja, hogy Németország őrítse ki Kiaocsaut és amelynek befejezése a japán-német háborus viszony lett, bizonyos körülmények között kényszeríti Olaszországot, hogy háboruba szálljon. Olaszország abba a helyzetbe jöhet, hogy hadat kell üzennie Angliának, Japán szövetségeseinek.

is válságba került. Eddig mindenütt sikeresen nyomulnak előre.

A déli harctérről.

Bécs, aug. 26. Szerbia és Görögország között a vasutvonal teljesen el van pusztítva. A demkapui alagutat, valamint a gevgheli melletti vashidat felrobbantották.

Hogyan biztatta a cár a királygyilkosokat?

Hogy a monarchia és Szerbia konfliktusából hogyan nőtt ki a világháború, ahhoz érdekes adat Miklós cárnak az a távirata, melyet július 14-én intézett Sándor szerb trónörököséhez és mely most az orosz Sárga könyvből a nyilvánosságra került. A távirat így hangzik:

„Királyi fenséged, amikor egy rendkívül súlyos pillanatban hozzám fordult, nem csalódott sem azokban az érzelmekben, amelyekkel ön iránt viseltetem, sem a szerb nép iránti szives hajlandóságomban. Az ügyek jelenlegi állása a legkomolyabb érdeklődésemet felkeltette s kormányom mindent elkövet, hogy a mostani nehézségeket megszüntesse. Nem kételkedem, hogy fenségedet és a kir. kormányt áthatja az az óhaj, hogy ezt a feladatot megkönnyítsék és semmit sem hagynak figyelmen kívül, hogy olyan döntéshez jussanak, amely Szerbia méltóságát megóvja és az újabb háború borzalmait elkerüli. Amíg a legcsekélyebb remény mutatkozik a vérontás elkerülésére, minden törekvésünket erre a célra kell irányoznunk. Ha mindamelllett, legőszintébb óhajainkkal szemben, ebben nem jutnánk eredményre, fenséged meg lehet arról győződve, hogy Oroszország semmiesetre sem fog közömbös maradni Szerbia sorsával szemben.“

Ügyvédek az adóemelés ellen.

Az ügyvédek körében nagy konsternációt keltett a pénzügyigazgatásnak az az intézkedése, hogy az ügyvédek adóját 100 percenttel akarja felemelni. Ez ügyben az ügyvédszövetség elnöksége osztályülést hívott össze tegnap délutánra az ügyvédi kamara üléstermébe. Az ülésen az ügyvédi kar számos tagja jelent meg s a pénzügyigazgatóság tervbe vett intézkedését elkeseredetten bíralták. Köztudomásu, hogy az utóbbi két évben alig volt az ügyvédeknek keresetük, mert díjaikat nem voltak képesek behajtani. Ezeknek az éveknél nyomasztó súlyát megérezte mindenki, aki a közönség szolgálatából él s fokozottabb mértékben az ügyvéd. A publikumnak ugyanis mindig volt pénze mulatságra, élvezeti cikkekre és azokra, amik a létfenntartásra szükségesek, de ügyvédek és orvosok díjazására nem.

Ezekkel a díjakkal mindenki adós maradt. Az ügyvédek az a csapás is sújtotta, hogy az ügyvédi reform következtében rendkívül és aránytalanul megnövekedett az ügyvédek száma. Annyira, hogy egymás megélhetését teszik lehetetlenné.

Elhatározta a szövetség, hogy fokozottabb figyelemmel fogja kísérni az adókievetéseket s a hadba vonult 40 ügyvéd adójának kivételénél ügyvédi képviselőről gondoskodik.

Tárgyalta még az ügyvédszövetség a moratorium által előidézett helyzetet. A moratorium az ügyvédek teljes tétlenségre kényszeríti s így semmi keresetük nincs, úgy hogy egyeseknek a megélhetése forog kockán.

Az ülésen szó volt róla, hogyan lehetne ezeket az ügyvédek segélyhez juttatni. Az ügyvédszövetség azzal akar segíteni ezen a rettenetes helyzeten, hogy mozgalmat indít arra nézve, hogy az ügyvédi díjak vétessenek ki a moratorium alól.

Ez ügyben dr. Percel Adolf volt az előadó, aki ismertette az osztrák igazságügy-miniszter által kiadott rendeletet, melyben kifejezetten el van rendelve, hogy az ügyvédi munkadíj követelés mint általában minden munkabér és személyes szolgálatok díjazása ki van véve a moratorium hatálya alól. Indítványozza, hogy az ügyvédszövetség kérje fel az igazságügy-minisztert, hogy adjon ki felvilágosító kommentárt a moratorium rendeletéhez, melyben mondja ki, hogy ügyvédi munkadíjakra a moratorium nem terjed ki és mikor a moratoriumot előreláthatólag meghosszabbítják, ez a meghosszabbító rendelet már kifejezetten vegye ki az ügyvédi díjakat a moratorium hatálya alól. Ez irányban megkeresi az ügyvédszövetség a bíróságokat is.

Az osztályülés tárgyalta még a vidéki járásbírók új helyiségeinek ügyét is. A kihelyezett járásbírók épülete teljesen alkalmatlannak bizonyult, úgy hogy az irattárt már nem is lehetett átköltöztetni, mert félnek, hogy az épület III. emelete leszakad. A tárgyaló bírák szobái oly szűkek, hogy egy tömegesebb tárgyalást ezekben a szobákban megtartani nem lehet.

Az ügyvédszövetség elhatározta, hogy az ügyvédi kamarával együtt akciót fog indítani az igazságügy-miniszternél, hogy a vidéki járásbírók tárgyaló bíráit telepítsék vissza a törvényszéki palotába.

Redukálják

a bevonult tisztviselők fizetését.
A belügyminiszter rendelete.

Már augusztus elsején úgy volt, hogy a hadiszolgálatra bevonult tisztviselők fizetését redukálni fogják. Hogy ez nem történt meg, azt egyedül az utolsó pereben leérkezett miniszteri rendeletnek lehet tulajdonítani. Így augusztus elsején még minden bevonult tisztviselő megkapta a tisztviselői fizetését, valamint megkapta a katonai fizetést is.

Szeptember elsején azonban már változást fog szenvedni ez a rózsás helyzet. A miniszterelnök ugyanis értesítette az összes kiutalási joggal bíró hatóságokat, hogy a katonai szolgálatra bevonult tisztviselők fizetését bizonyos mértékben redukálják.

A rendelet szerint a következő változások fognak bekövetkezni:

A hadiszolgálatra bevonult tisztviselők, ha a katonaságnál a legénységhez tartoznak, teljes polgári illetményüket kapják meg, míg a tisztí minőségben levő tisztviselők csak bizonyos részét.

A lakbért minden családos tisztviselő megfogja kapni, itt irányadóul fog szolgálni a családi pótlék. Azok ugyanis, akik családi pótlékot kaptak most megkapják a lakbért. A katonaságnál havidíjas minőségben szolgáló tisztviselők polgári illetményeiknek csakis egyharmadát fogják megkapni.

Az esetben, ha a katonaságtól élvezett javadalmazás és az egyharmad polgári illetmény kevesebb összeget tesz ki, mint a teljes polgári fizetés, az esetben a különbözetet a polgári hatóságtól igényelheti, de ez a különbözet és az eddig kapott javadalmazás nem lehet több az eredeti polgári illetményénél. Ha azonban a még így kiegészített fizetés is kevesebbet tesz ki mint 2400 korona, akkor az eredeti polgári illetményeket kell folyósítani.

Azok, akik mint zászlósok vagy őrmesterek vonultak be 480 koronával többet vehetnek fel egy év alatt, mint azok, akik mint hadnagyok vonultak be.

A fegyveres kiképzésre bevonult tisztviselők csakis nyole héten át tarthatnak igényt fizetésre, nyole hét után pedig fizetésüket azonnal be kell szüntetni. A napidíjasok fizetését bevonulásuk napján szintén be kell szüntetni.

A bíróság letiltott fizetéseknél tekintet nélkül arra, hogy mikor történt a letiltás, a kiutaló hatóságoknak csakis a kifizethető egyharmad illetménynek 2000 koronát kitevő része felett lévő részét szabad visszatartatni.

A miniszter rendelete az összes állami, megyei tisztviselőkre kiterjed.

A hadba vonult tisztviselők fizetését csakis előre bejelentett meghatalmazottaik vehetik fel.

Tisza a horvát miniszter helyettese.

Budapest, aug. 26. (Saját tudósítónk cenz. táv.) A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A hivatalos lap közli, hogy a király Pejacsevich horvát miniszter akadályoztatása tartamára gr. Tiszát megbizta a horvát ügyek intézésével. Pejacsevich a háború kitörésekor Vichy, francia fürdőn tartózkodott s onnan eddig nem jöhetett el.

Szinészek.

Ma járnak le a szerződések.

A szigligeti színház nem fogadja el az új tagokat.

*

Az egész ország sajtója sokat foglalkozott a színész kérdéssel, amelynek elintézését az Országos Színész Egyesülettől várták. A rendkívüli állapotok legelső sorban a színészet külön alkotmányát borította fel, ami az egész ország színészetét a bizonytalanság elé állította.

A Szigligeti színház volt a legelső, ahol a tagok megtalálták látszólag a helyes utat. A társulat egyszerűen átalakult stagione társulatnak és bizonyos kulcs szerint osztották fel a hetenkint négy előadás jövedelmét.

Ez az ut azonban csak látszólagosan volt helyes, mert a mint a következmények igazolták nem nagyon vált be.

Első hiba volt, hogy nem vették figyelembe az augusztus 27. dátumot, a mikor az elmenőben lévő tagok szerződése lejár és az ujonnan szerződött tagoké aktuális lesz. Az első, illetve második társulati gyűlésen így intézték el ezt a nagyon fontos kérdést:

— Ráérünk még beszélni erről!

De augusztus 27-e már elérkezett és vele együtt a szerződések lejáratát és életbe léptet. Azok a tagok a kiknek lejár a szerződésük nem tudták, hogy mihez kezdjenek hiszen a rendkívüli állapot megszüntet minden szerződési kötelezettséget. Az O. Sz. E. ugyan hozott egy határozatot, amelyben az engedély megvonásának terhe alatt kényszeríteni akarja a direktorokat a szezon rendes megkezdésére, de ezt a színészek szempontjából rendkívül fontos határozatot nem hajthatják végre az igazgatók a mai viszonyok közt.

A Szigligeti-színház gárdájának kedden, 25-én tartott társulati gyűlésén kimondták, hogy az új tagokra semmi szükség nincs. Az új tagok ne jöjjenek, mert nem fogadják el őket, de a kiknek le járt a szerződése az menjen el, mert így is sokan vannak.

Az ugynevezett Kulcsot is megváltoztatták. Eddig ugyanis az elsőrendű tagok 100 részt, a karszemélyzet pedig 75 részt kapott a tiszta jövedelemből. Ez helyes is volt, mert csak olyan darabokat játszottak, amelyekben a kardalások nem dolgoztak.

Most azonban megváltozik a kulcs. A segédzemélyzet mindössze 50 részt kap 75 helyett. Amikor ezt a tervezetet a társulat elé terjesztették rögtön felhangzott, hogy:

— Akinek nem tetszik az elmehet.

A szölistáknak persze tetszett, hanem a szegény, egész évben havi 60 forintért komédiázó kardalásoknak nem volt inyére ez a méltánytalanság. Ők ugyanis egész helyesen úgy gondolják, hogy amiért csak vigjáték kerül színre, nekik még sem kell azért éhen halni.

Egyenlőre Szabó Böske és Hermann Tamás jelentették be, hogy kilépnek a társulat kötelékéből. A többiek a helyzet kényszerítő hatása alatt elfogadták a szölisták nem épen önzetlen kulcsát.

BORZALMAS SZERENCSETLENSÉG
Biharpüspöki határában.

Halálra gázolt bolgárok.
A jelzőharang volt oka mindennek.

Hátborzongató szerencsétlenség történt Biharpüspöki község határában. Egy Várad felől jövő vonat pozdorjává zuzott egy szerkeret s halálra gázolt két bolgárt. A szerencsétlenségről tudósítónk a következőket jelenti:

Paucser Nedu nagyváradai bolgár kertész fiával Paucser Neduval tegnap reggel indult utnak, hogy a közeli nagyobb községekbe zöldséget szállítson. A nagy ekhós szekér belsejében foglalt helyet a két ember s nyugodtan bízták magukat a szekér elé fogott két lóra, melyen már igen sokszor megtették ezt az utat és biztosan haladtak céljuk felé.

Minden akadály nélkül értek el Biharpüspöki alá, ahol a 11-es számú órháznál víz keresztlát az ut. Itt az országutat keresztezi a vasut, melyet sorompóval zárnak el a vonatok közlekedése alkalmával. A sorompó kezelése Szaniszló Mihály vasuti őrnök a kötelessége.

Paucserék nyitva találták a sorompót s így gyanútlanul hajtottak fel a vasuti töltésre. Ugyanekkor robogott arra a 3120-as számú tehervonat. Az eltakart szekér belsejéből egyáltalán nem lehetett látni, vagy hallani a vonat közeledtét. A mozdonyvezető is oly későn vette észre a sineken levő szerkeret, hogy már nem volt képes megállítani a robogó vonatot.

A következő pillanatban megtörtént a karambol. A mozdony teljes erejével ment neki a szekérnek. Az összeütközés következtében a szekér darabokra tört, a lovak sulyosan megsebesültek, de a szekérben ülők közül senkit sem lehetett látni. A vonatot azonnal megállították és a személyzet a bolgárok segítségére sietett.

A szekér roncsai között összevagdalt zöldség garmadában megtalálták a két bolgárt. Mindkettő eszméletlenül feküdt s valóságos vérrel voltak borítva. A fiatal Paucser Nedu feje darabokra zuzva rémes látványt tárt a vasutasok szeme elé. A másik bolgár még élt, de sebei ennek is oly sulyosak voltak, hogy életben maradásáról lemondtak.

Az esetről értesítették a biharpüspöki elöljáróságot és csendőrséget, honnan Likay László községi főjegyző és a csendőrmeister azonnal a helyszínre mentek. A megtartott vizsgálat során megállapították, hogy a bolgárok nyugodtan hajthattak fel a vasutra, mert a sorompó nyitva volt. A vasuti őrnök elmulasztotta az utat elzárni és ezért következett be a borzalmas szerencsétlenség.

A csendőrök kihallgatták Szaniszló Mihály vasuti őrt is, aki beismerte, hogy nem eresztette le a sorompót, de ennek nem ő volt az oka, mert ő egyáltalán nem tudta, hogy vonat közeledik. A vonatok közeledtét jelző csengő ugyanis elromlott és nem működik, minek következtében nem kapott értesítést s ezért nem zárta el a vonatot.

A csendőrség az esetet bejelentette az ügyészségnek is, mely elrendelte a vizsgálatot.

Takarékoskodjunk a marhahussal

Juh és sertéshusra
kell szoktatni a közönséget.

A háborusvilág tartama alatt sok olyan rendeletet kénytelen kiadni a minisztérium, amely normális időben általános elégtelenséget keltene, vagy legjobb esetben is a legrosszabb éleceknek lenne a központja. Ma azonban a legkomolyabban kell fogadni azokat, mert elvégre minden rendelet a házat igyekszik szolgálni.

Legujabban a marhahus fogyasztására vonatkozólag adott ki rendeletet a miniszter. E rendeletben arra hívja fel a hatóságokat, hogy a lakosságot térítse el a marhahus fogyasztásától és a sertés- valamint a juh-hus fogyasztására ösztönözze.

A rendelet ugyan talán érzékenyen fog érinteni néhány marhahus fogyasztót, de azért ez még mindig jobb és nem oly hirtelen átmenet, mint mikor az ingyenc párisiaknak a libamájpástétomról a patkányhusra kellett áttérniük.

Egyébként a rendelet szövege a következő:

Alispán Urnak.

A hadrakelt sereg megfelelő élelmezése céljából a hadvezetőség az ország vágómarhaállományát, tekintettel arra, hogy az egy hadsereg élelmezése, mint a forgalmi érdekek szempontjából is legmegfelelőbb, fokozottabb mértékben veszi igénybe. A hadrakelt seregnek vágómarhával való élelmezése érdekében tehát kívánatos a marhaállomány lehető kiméltése és ennek megfelelően a polgári lakosság ez irányu fogyasztásának lehető csökkentése.

Ennek a jelenlegi rendkívüli helyzetben közérdekű célnak a biztosítása végett felhívom alispán urat, igyekezzék megfelelő módon a lakosság körében odahatni, hogy a marhahus fogyasztásról minél kiterjedtebb mértékben a sertés és juh-hus fogyasztásra térjen át.

Megjegyzem, hogy a sertéshus fogyasztás fokozása már annál az oknál fogva is kívánatos és a lakosság érdekében való, mert a zsir most erősen emelkedő árának alakulására is legkedvezőbb hatást fogja gyakorolni.

Budapest, 1914. aug. 24.

Dr Némethy Károly,
államtitkár.

A miniszter rendeletének végrehajtását már ma megkezdték a vármegyében.

*** Az új kétkoronás** hozzon dicsőséget az egyesült hadseregnek. Az új kétkoronásért Aszódi Mihály nagyváradai kávé-cukorka kereskedő a következő árajánlatot teszi. 1/2 kg. Banán kakaó, melyhez cukor nem kell 2 korona, 1/2 kg. finom csokoládé bonbon 2 korona. Szalámi, konyak, rum, tea, kristály limonádé, szardíniák, Kugler Gerbeaud bonbonok, teavaj, lipthói turó, kávé, fehér cukor, mandula, mazsola, mogyoró, feltört dió. Kótányi édes paprika, nagybani árak mellett Aszódy Kossuth-utcai és Aszódy Rákoczy-ut.

*** Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpéztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, a melyek nem esnek a moratorium intézkedése alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák: d. e. 9-től 12-ig.

..HIREK

*** Dr Bundala Mihály kanonok a katonák gyermekeiért.** Egy nemes lélek gyöngéd, áldott szívre valló cselekedetéről adnak hírt az alábbi sorok. Adjuk a hivatalos közleményt minden kommentár nélkül; vannak cselekedetek, amelyeket csak föl kell jegyezni, dicséretüket ön maguk hirdetik.

Dr Bundala Mihály nagyváradai latin-szertartású kanonok, mint a fiatalokruknak nagyváradai felügyelő hatóságának tagja, alulírt felügyelő hatóság útján, a hadbavonult katonák beteg gyermekei ápolására, 1915. évi január hó 1-ső napjáig bezáróan, minden hónap elsején fizetendő 50 (ötven) koronát adományozott a Sztaroveszky-gyermekórház részére. A nagylelkű adományozást, a nyilvánosság előtt azzal nyugtázom, hogy míg hazánkban ily férfiai lesznek, igazságos ügyünk el nem veszhet. Nagyváradon, 1914. évi augusztus hó 25-én. Molnár Géza, elnök.

*** Kinevezések.** A nagyváradai kir. itélőtábla elnöke dr Radnai Zoltán ügyvéd-jelöltet és dr Scharf Miksa végzett joghallgatót, díjas joggyakornokká nevezte ki.

*** Konstantinápolyi magyar tudós Nagyváradon.** Ismeretes, hogy mily tragikus halállal halt meg Konstantinápolyban ezelőtt 4 évvel dr Karácson Imre tudós magyar pap, aki az akadémia megbízásából magyar vonatkozású török okiratok után kutatott a török levéltárakban: az akták porától vérmérgezést kapott. Az idén júliusban a magyar tudományos akadémia dr Mosony János Lipót esztergommegyei áldozó papot küldte ki Konstantinápolyba a levéltárak tanulmányozására. A fiatal tudós már ezelőtt két évet töltött Palesztinában s kitűnően ismeri a keleti nyelveket. Most a mozgósítás szőlította el a konstantinápolyi levéltárakból. Dr Mosony János most utazik állomás helyére s tegnap városunkban tartózkodott, meglátogatta dr Karácsonyi János akadémikust és dr Pataky Arnold theologiai tanárt. A fiatal tudós elbeszélte, hogy Konstantinápolyban mily nagy a lelkesedés a magyarok iránt. A Ramarán-bőjtnek most van vége s a törökök a Ramarán bőjtöt a német osztrák-magyar fegyverek győzelméért ajánlották fel. Dr Mosony Románián keresztül utazott, ahol szintén sok szimpatihával találkozott a szövetségesek iránt.

*** Segítsük a katonákat.** Most mindenki, aki csak teheti, teljes igyekezéssel azon van, hogy segítsen a harcban vevő hadfiakon. A mi fiaink ők egytől-egyet, hiszen miértünk, a mi létünkért ontják vérüket valamennyien. Mennyit fognak ázni, fájlódni, ha bekövetkeznek az őszi hűvös s a téli fagyos idők. Gondoskodjunk tehát számukra melegítő ruhadarabokról, ezáltal is viszonzozzuk valamennyire a miértünk fáradozásukat. Már is megindult az akció e célból s a szép példával az ujjvárosi községi polgári leányiskola igazgatónője, Belezna Antalné jár elől, aki a következő értesítést küldte nekünk: Az ujj. közs. polg. leányisolyában tanfelügyelői engedéllyel beszünttettem az előirt osztálymunkák készítését néhány hónapra s az összes tanulókkal kar és lábmelegítőket köttetek. Belezna Antalné, igazgató.

*** A német kiviteli forgalom.** A minden oldalról tűzbe fogott Németország még ezen állapotban is kiváló figyelemre méltatja a kereskedelmi kiviteli forgalmát s

mindent megtesz arra, hogy amit néhol vesztett, azt más irányban megnyerhesse legalább részben s egyáltalában nem hajlandó ölbetett kezekkel nézni, hogy mint fulladna meg a hatalmas német gazdasági élet a háboru miatt. A vasuti szállításnak a mozgósítás befejezése után történt új életbelépésével meg is van a mód arra, hogy a semleges vagy szövetséges és import vagy export képes államok területén a kereskedelem fenntartásával, sőt szervezésével az elvesztett vevők helyett újakat szerezzen, a régiakat megtartsa. Erre vonatkozólag közli a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést:

A m. kir. Kereskedelmi Muzeum hamburgi képviselője arról értesíti kamaránkat, hogy Hamburgban azt határozták el, miként az exportrendelések (Exportorders) csak felfüggeszthetők, de azok megsemmisítése kizárólag a gyárosok jóakarától tétetett függővé. Ennek dacára sok előportör megsemmisíti export rendelkezéseit és evégett a gyárosokkal közvetlenül levelez. Tájékoztatás céljából közöljük kerületünkbeli exportáló gyárosainkkal a fentieket. Nagyvárad, 1914. augusztus hó 26-án. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamra: *Dr. Moskovits József*, elnök. *Dr. Sarkadi Lajos*, titkár.

*** Rejtélyes tüzhálal a Püspökfürdőben.** Kedden délután egy szegényebb sorsu iparos külsejű középkorú asszony jelent meg a Püspökfürdőben, ahol szobát bérelt. Mikor a fürdő személyzete a nő kiléte után érdeklődött, azt felelte nekik, hogy fölösleges a bejelentés, mert már reggel hazautazik Nagyváradra. Ezután megfürdött az illető és szobájába ment. Reggel a folyósót füst szag töltötte be s az épület lakói izgatottan kutattak a kellemetlen bűz eredete után. Rövid keresés után megállapították, hogy a füst az este érkezett vendég szobájából jön. Előbb erősen kopogtak az ajtón, majd mikor senki sem jelentkezett, betörték az ajtót. Rémes látvány tárult a benyomulók elé. Az ajtó előtt közvetlenül egy összeégett női hulla feküdt. A szobában még égett az ágy és sűrű füst töltötte be a levegőt. A fojtó füsttől csak úgy tudtak szabadulni, hogy bevették az ablakokat. A tűz eloltása után megállapították, hogy a fürdői vendég lefekvés után égve felejtette a gyertyát és ez tövig égve meggyújtotta az ott lévő gyufát s így keletkezett a tűz. A szerencsétlen asszony oly mélyen aludt, hogy nem vette észre a tüzet és csak akkor ébredt fel, mikor már a ruhájába kaptak a lángok. Ekkor kiugrott az ágyból és menekülni próbált, azonban az ajtó előtt összerogyott és itt lelte halálát. Hátra hagyott holmijaiból nem lehetett megállapítani az illető kivoltát. Mindössze egy zsebkendő maradt, mely némi nyomot adhat. Ebben a zsebkendőben is csak két betű volt:

K. M.

A rendőrség munkáját nagyon megnehezíti az, hogy a hulla arca a felismerhetetlenségig összeégett. Az esetet bejelentették a központi főszolgabirosnak is, honnan dr. Kassay Kálmán tb. főorvos szállott ki a helyszínre. Az ügyészség megindította az eljárást.

*** Megszűnt a nánhegyesi posta.** A posta- és távirtda igazgatóság ideiglenesen megszüntette a nánhegyesi postaügynökséget. A kerületéhez tartozó községek ezután a bihardobrodi postaügynökséghez fognak tartozni.

*** A Mária Terézia-rend.** Hadseregünk legnagyobb katonai kitüntetése a Mária Terézia-rend, melyet a nagy királynő Daun tábornagy győzelmének emlékére alapított. Azok a tiszték, a kik a háboruban kitüntetik magukat, a kik személyes vitézségükkel eldöntik egy-egy ütközet sorsát, megkaphatják a Mária Terézia-rendet, a mely bárói címmel is jár. A rend lovagjai már kihaltak, az utolsót, Fejérváry Géza bárót tavasszal tették sirba. Most új alkalom nyílik a tiszték előtt arra, hogy a rend lovagjainak sorába léphessenek. A király most erre vonatkozóan a következő rendeletet bocsátotta ki:

Mivel haderőm tábornokai és tisztjei között ez idő szerint senki sincs, a ki birtokában volna a katonai Mária Terézia-rendjelnek, lehetetlen az, hogy az alapszabályokban előírt módon összegyűljön a rend káptalan a kitüntetésre méltó tettek elbírálására. Ennélfogva a következőket rendelem:

Azok a tábornokok és tiszték, a kik az ellenséggel szemben végzett teljesítményeik alapján jogot formálnak a katonai Mária Terézia-rend elnyeréséhez, a rendi szabályoknak megfelelően fogalmazott és fölszerelt kérvényeiket szolgálati uton nyújtják be a hadsereg főparancsnokságához. A közvetlen följebbvalóknak véleményezniük kell a kérvényeket.

A hadsereg főparancsnoka döntés végett hozzám fogja terjeszteni a kérvényeket az ő idevonatkozó javaslatával együtt. Mielőtt azonban a főparancsnok javaslatát elkészítené, amennyire a háborus viszonyok megengedik, a rendjelért folyamodó méltó vagy méltatlan volta fölött szavazást rendel el egy magasabb rangú tisztektől összeállítandó bizottságban, amelynek létszáma körülbelül megfelelően a rendi káptalanénak.

Bécs, 1914. augusztus 11.

Ferencz József s. k.

Mária Terézia királynő 1727-ben a hétéves háboru idején alapította a rendet. Az alapszabály értelmében csak katonatisztek nyerhetik el a rendet az ellenség előtt szerzett érdemükért főképpen önkéntes, esetleg parancsellenes, de mindig csak szerencsésen végbe vitt vállalatért. A rend három osztályból áll. Az elsőbe a nagykeresztések, a másodikba a parancsnokok, a harmadikba a lovagok tartoznak. A nagykeresztnek bárói cím és 12.060 korona évi díj, a parancsnoknak 3000 korona, a többinek 1200 korona évi fizetés jár. A rend jelvénye arany szegélyű kereszt, vörös színű, középső részén ez a fölírás van: Fortitudini.

*** A hadbavonultak családtagjainak segélyezése a béli járásban.** A béli járásban a háboru folytán bevonult katonák hátramaradt családtagjainak segélyezése céljából Ertsey Géza elnöklete alatt az ötös bizottság megalakult, tagjai lettek: Tunyoghy Lajos, Doczy János, Hanák Sándor, Jankó Mihály, dr. Gerő Mór béli lakosok. A gyűjtés az egész járásban megindult és ennek eredményeként az országos alapra begyűlt 290 kor. 32 fillér, a járási alapra 623 kor. 34 fillér, a katonai nap eredményezett 147 kor. 9 fillért, ezen kívül a jelvények árában befolyt 136 korona, a gyűjtések teljes összege 1196 kor. 75 fillér. Ezenkívül a természetbeni adományokból begyűlt 521 mm. buza, 1 mm. tengeri, 190 kiló liszt, 50 kgr. burgonya, 2 klg. rizskása és 5 waggon tűzifa. Tekintve ezen járás mostoha gazdasági viszonyait, a rossz termés előidézte szegénységet, a gyűjtés elég jól sikerült. A Diósi Ignác fia Lajos botfeji cég egy maga 200 korona készpénzzel, 5 waggon tűzifával járult a gyűjtéshez s ezenkívül kijelentette, hogy összes behívott alkalmazottainak hátramaradott tartásáról teljesen gondoskodik. A gyűjtés még folyamatban van.

*** Medvigy Mihály halála.** Szomorúan jelentettük tegnap a veszteséget, mely Nagyváradot id. Medvigy Mihály puritán alakjának, kiváló szellemének eltűnésével érte. A Medvigy, Hlatky és Nisalovszky családok mély gyászával egy időben megindult az egész város intelligenciájának részvét kifejezése, élén az öreg ur személyes barátaival. Kondoleált Miklóssy István hajdudorogi püspök is Medvigy Gábor címére a következő táviratban:

"Mindenkor igen nagyrabecsült édesatyja halálhíre mélyen megrendített, fogadja és tolmácsolja a család minden tagjának legbensőbb részvétemet."

S tegnap egész nap igazi bucsujárás volt a Szaniszló-utcai gyászház s a kir. törvényszék, ügyészség és a városháza épületén kitűzték a gyászlobogót. Az elhunytat ma délelőtt 10 órakor szenteli be a hajdudorogi esperes vikárius a magyar gör. kath. egyház szertartása szerint s azután a váradoszói temetőben helyezik örök nyugalomra. A temetésen Nagyvárad jogi életének előkelői s a városatyák jelennek meg hivatalosan.

*** Lehet a vasuton gyümölcsöt szállítani.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést közli: A m. kir. Államvasutak igazgatóságának 233827-1914. F. IV. sz. átirata folytán van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a kamarának a kereskedelemügyi Miniszter urhoz intézett távirati felterjesztésére — a Máv. állomásai a gyümölcsküldeményeknek felvételére utasítottak.

*** Ujabbi adományok az itthonmaradottak családtagjai részére.** Vicsay István 20, Frankó Endre és neje 50, dr. Hoványi Géza 50, evangélikus nőegylet 200, Lovag Tauber János 100, dr. Sarkadi Lajos 10, Glüksmann Armin cég 30, Spitzer Sámuel és fia cég 50, Reichard Irénke gyűjtése. Reichard Dezsőné 5, Reichard Irénke 2, Barta Sándorné 2, Waldmann Ernőné 2, Szilágyi Ernőné 2, N. N. —60, Barna Jenyné 2, Rottersmann Franciska 1, Moskovits Márton 1 korona, Blaha István 1 korona, özv. Sterberg Miksáné 40 fillér, N. N. —60, Blaer Zata 1, Mautner Ignác 1, összesen 21 K 60 f. A nagyvárad piacárus kiskereskedők ipartársulatának gyűjtése: Az ipartársulat pénztára 20, Harsányi József 2, Grünspan Sámuel 2, Wol Dávid 2, Ungerleider Salamon 2, Kandel József 1, Fried Béla 2, Szentmiklósi Ferenc 1, Varga László 1, Forman Gyula 1, Politzer Adolf 1, Jakobovits Jakab 2, Stark Fülöp 1, Rosenfeld Márton 1, N. N. —50, Schwartz Mór —40, Salamon —20, Valek József 1, Weisz N. —20, Matuska Máté —60, Fischler Dávid 1, Lefkovits Lajos 1, Rébenzaft Sámuel 1, Grundbaum Sámuel 1, Kasztor Adolf 1, Zobel S. —40, Weisz 1, Keller Márton 1, Csillag Sámuel 1, Engel Lajosné —40, N. N. —60, Geigerné —20, Gyöngyösi Imre 1, N. N. —20, N. N. —20, X. Y. 2, N. N. —40, Weisz Ignác 120, Weisz Márton 1, Auerbach Márkus 2, N. N. —40, N. N. —20, Ács Mariska 1, Heizler Jakab 1, Bajor Károly 1 korona, Krausz Izrael 1, N. N. —10, Kozák János 1, Kokoska József 1, Kubászek János 1, Dajka István 2, Schwartz Eszter —60, Weisz —40, Spitzer Mihály —60, N. N. —30, Trebits 1, N. N. —30, Polacsek Ignác 1, Erbstein Arminné 1, Nagy —20, Bak Józsefné 1, N. N. —40, N. N. —30, Friedmann Ignác —40, N. N. —10, N. N. —10, N. N. —10, Nusbaumné 1, Kiss István 2, Jónás Lajos 1, Nyul Ferenc 1, Ferkó Vojdán —50, Kelemen Mihály —40, Friedmann

Májér 1, Friedmann Róza —20, Goldberger —50, Jeremiás Ilona —60, Rosinger Tibor 1, Singer Ignác 1, N. N. —10, Kornfeld —50, Z. Rótné —40, N. N. —40, Dandé Lajosné —40, Schvartz —40, id. Rosinger Jakab 2, öz. Homainé —40, Semovits Adolf —40, Székelyné —50, öz. Asztalos Simonné 2, Spitzer Ferenc —50, Goldstein —40, N. N. —20, Blum József 1, Erlich Johanna —50 fillér, Goldstein Jakab —50, N. N. —30, N. N. —20, Sneider Simon —50, Grünfeld Jenő —50, N. N. —20, N. N. —50, Friedmann —50, Perholtz Mór —50, Friedmann József —2, N. N. —20, Goldberger S. —40, Farkas Józsefné 1, Blum Lipót —40, N. N. —10, Mandel Bernát —50, Abrahám Dávid 1, Grünbaumné —30, Slésinger Albert 3, Slésinger Sándor —20, Klein Vilmos 1, összesen 111 korona 50 fillér.

* Az iskolák sajnos nem fognak megnyitni, a **Donát-féle** kereskedelmi magántanfolyam azonban rendes időben kezdi a tanítást. Aki nem akar a tanulásban visszamaradni, **siessen** beiratkozni. A fiú és leány tanítás külön-külön történik.

* **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

SZÍNHÁZ

Három előadásról. A Szobaleány tegnap esti előadását a közönség osztatlan tetszéssel fogadta, amelyben színészeink valóban nagyszerűt produkáltak. Legközelebbi előadásukat szombaton este tartják, amely alkalommal a híressé vált vigjáték kerül színre, az „Énvagyok a néni“, amely ép úgy nálunk, mint minden szinpadon zsufozt házak előtt szokott színre kerülni. Vasárnap is két előadást tart a társulat, d. u. színre kerül a „Próbaházasság“ című derüs énekes bohózat. Este nagyobb szabásu operette előadás lesz, színre kerül „Lotti ezredesei“ című bájos zenéjű operette, amelyben Lotti szerepét a közönség kedvence, Horváth Micike fogja játszani. Szép és kiváló ének számai vannak benne Görög Olgának. A többi szerepek szintén az operette ensemble legjelesebbjei kezében vannak s így előre láthatólag kiváló előadásban lesz része a közönségnek.

NYILTÉR

A Donát-féle

kereskedelmi magántanfolyamon
Szeptember hó 1-én
a **rendes tanítás** úgy fiuk, min-
leányok részére **megkezdődik.**

Előjegyzések még e hó végéig eszközölhetők
Magántanulók, akik polgári vagy keresked. iskolai magánvizsgákra készülnek, előkészítésre elfogadtatnak. Német nyelv Zongora tanítás. Vidékiek teljes ellátást kaphatnak.

Donát M. Károly. Szabadság-utca 3

Legujabb táviratok.

...

Honvéd-huszáraink élet-halál-harca az oroszokkal.

Bécs, aug. 26. A sajtóhadri szállásról hitelesen jelentik: A honvéd-lovasságból álló 5. lovas hadosztály egy kiváló fegyvertényéről utólag a következő részletek lettek ismeretesebbé. Augusztus 16-án azt a súlyos feladatot kapta a hadosztály, hogy a Zburcz melletti orosz határvédelmet törje át s állapítsa meg, nincsenek-e mögötte még erősebb ellenséges csapatok? Szatanovnál sikerült az átkelés kieroszakolása és hadseregünk Kuzmintól délnyugatra egy nálánál nagyobb számú ellenséges lovasságra bukkant, amelyet gyalogosok is támogattak.

Ennek dacára a magyarok megfutamtották az ellenséget és a Zmetri patakig üldözték őket, ahol garadok mellett orosz erősítések foglaltak helyet. Honvéd lovasságunk, bár ez nem volna a lovasság dolga, megerősített állásában megtámadta az ellenséget, miközben természetesen nagyobb veszteséget szenvedett. A harc folytán kiderült, hogy itt erős haderő állott.

Feladata megoldása után a hadosztály Szatanovnál táborba szállott. **Éjszaka a falu lakossága, amelyet a rejtve tartott katonaság is segített, orvul megtámadta az alvó honvédséget s egy részét megölte. A honvédség erre harcra készen sorakozott s bosszúból az egész falut felgyújtotta.** Az előnyomulás és a hirtelen támadás közben szenvedett veszteségeink pontos megállapítása még lehetetlen, mert egyes csapatok és egyes lovasok is csak nagy kerülővel csatlakozhatnak a csapatok zöméhez.

A krassniki győzelem súlya.

Bécs, aug. 26. A hadisajtó szállásról jelentik: A krassniki ütközetben legalább 4-5 orosz hadtest, vagyis mintegy **200000 ember vett részt.** Az oroszok frontvonalra Trampoltól a Visztula melletti Jozefóig terjedt. Támadásuk a következő volt: Északfelé Trampoltól és délfelé Krassniktól egy-egy hadtesttel törtek előre s a harc folyamán még legalább két orosz hadtest került tűzvonalba. Az ütköze vasárnap fejeződött be s az orosz hadtestek teljesen felbomolva menekültek. Lovasságunk erőlyesen üldözi őket.

Hatás Berlinben.

Berlin, aug. 26. A Wolff ügynökség jelentik: Csapataink győzelméről érkezett hírek városszerte óriási lelkesedést keltettek.

Az utcákon mindenütt lelkesen tüntetnek a magyarok és osztrákok mellett. (Min. sajtóosztály.)

A király távirata Vilmos császárhoz.

Budapest, aug. 27. **Győzelemről — győzelemre! Isten veletek van, bennünket sem hagy el, őszinte szívből üdvözöllek téged, hős fiadat a trónörökös s vitéz hadseregét. Nincs szó, amellyel kifejezni tudnám ez érzést, mely e világtörténelmi napokban eltölt. Szívesen szoritja erős jobbodat**
Ferencz József.

TANÜGY

...

A nagyvárad kir. kath. tanítóképző-intézet (Csengeri utca 2) Az 1914-15. isk. évre a következő értesítést közli:

A javító- és magánvizsgálatok szept. 3-án d. e. 8 órától lesznek.

Szeptember 4-én d. u. 3 órakor az I. évfolyamra jelentkezők zenei hallásának elbírálása, az I. és II. éves növendékek beírása. Szept. 5-én d. u. 3 órakor a III-IV. éves növendékek leírása. Szept. 6-án „Veni Sancte“, 7-én a tanítások megkezdése. A gyakorlóiskolába csak korlátolt számban vehetünk fel tanulókat szept. 4-én és 5-én. Az igazgatóság.

A Nogáll-utcai Sz. Vince-intézet elemi leányiskola I-VI. és polgári leányiskola I-IV. osztályában a beiratások f. évi szept. 1-től 8-ig bezárólag tartatnak naponként d. e. 8-12 óráig és délután 2-6 óráig.

A polgári iskolában beiratási és tandíj 16 korona.

A Veni Sancte és előadások kezdetének napja később fog tudatni.

A várad-ujvárosi róm. kath. elemi fiúiskola (Körözs-utca 6. sz.) a beiratások az 1914-15-iki tanévre szeptember hó 1-től 5-ig történnek az illető osztálytanítók előtt, délelőtt 8-tól 11-ig, délután 3-tól 5-ig. A beiratás alkalmával be kell mutatni a születési, ujjraoltási és az utolsó évvégi iskolai bizonyítványt. Keresztelési igazolványt az illető plebániái hivatal díjmentesen állít ki. Felkéretnek a szülők és gyámok, hogy a beiratásnál személyesen jelenjenek meg. **Beiratási és tandíj nincs,** de 50 fillér könyvtáridíjat minden tanuló köteles fizetni. Szegény, szorgalmas tanulókat az iskola ingyen látja el tankönyvekkel és írószerekkel. Magántanulók személyesen vagy írásban bejelentendők. **Szeptember 6-án délelőtt 11 órakor Veni Sancte,** utána a tanév ünnepélyes megnyitása. A rendes tanítás **Szeptember 7-én** kezdődik meg. Az igazgatóság.

Az egyéves nagyvárad női kereskedelmi szaktanfolyamon az 1914-15-ik tanévre szóló beiratások f. év szeptember hó 1-4-ig mindenkor délelőtt 9-12-ig az iskola helyiségében (Tisza Kálmán-tér 4.) fognak eszközöltetni. Elsején és másodikán kizárólag azok vétetnek fel, kik már a múlt tanév végén jelentkeztek, ha netalán a létszám nem telnék be, akkor harmadikán és negyedikén újabb jelentkezők vétetnek fel.

Tandíj egész évre 100 korona, beiratásidíj 4 korona.

A javítóvizsgálatok f. évi szeptember hó 10-én délelőtt 11 órakor lesznek. Az iskola megnyitása ugyanakkor lesz. **Igazgatóság.**

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.